

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo
E-post: postmottak@fkd.dep.no

18.04.2013

Hørings svar fra WWF-Norge – forslag til forskrift om tildeling av løyve til havbruk med laks, aure og regnbogeure i sjøvatn 2013

Vi viser til høringsbrev av 4. mars 2013 fra Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) og oversender med dette våre innspill til forslagene.

WWF støtter ikke forslag til forskrift. Vi mener det ikke er rom for vekst på nåværende tidspunkt fordi konsesjonene som nå utlyses ikke vil kunne gjøres på en bærekraftig måte..

I Regjeringens bærekraftstrategi fra april 2009 legges det vekt på fem hovedområder der oppdrettsindustrien påvirker miljøet, samt at det knyttes mål til hvert av disse for en framtidig havbruksnæring. Disse inkluderer: Genetisk påvirkning og rømming, sykdom (inkludert parasitter), forurensing og utslipp, arealbruk og bruken av fôr. WWF har flere ganger spilt inn at vi deler Regjeringens syn på at disse fem problemområdene er de viktigste for å sikre en bærekraftig havbruksnæring i Norge. Det er derfor svært skuffende at arbeidet med tydelige og målbare indikatorer for bærekraftmålene fra strategien ikke er ferdigstilt eller satt ut i live, og at FKD igjen fokuserer på vekst fremfor bærekraft. Riksrevisjonen påpekte i sin rapport fra 6. mars 2012 at gjeldende forvaltning ikke har fått til bærekraftig vekst og WWF forventer at en først sikrer bærekraft innenfor nåværende produksjonsvolum før en tildeler nye løyver.

Norsk havbruksnæring har hatt en enorm produksjonsvekst siden tidlig 70-tall med 50 % økning de siste 8-10 årene. Det har ført til et enormt press på det marine liv rundt anleggene i tillegg til mer geografisk perifere utfordringer som hvordan skaffe bærekraftige ingredienser til fiskefôret. De den gang nye idéene ved havbruk har ikke hatt samme rivende utvikling og følger i dag samme prinsipp som ved starten på 60/70-tallet: Mye fisk samlet i en åpen not i sjøen. Riktignok er alt ved driften forbedret, som fôrutnyttelse, notstyrke, driftsrutiner, anleggs kvalitet, lovverk osv. Men det er fortsatt opp mot 200 000 fisk samlet i en åpen not i sjøen. Det er på høy tid med nye idéer rundt denne problemstillingen. Det er nærliggende å tro at det er den store inntjeningen ved dagens driftsform som gjør at det ikke er et absolutt behov for å videreutvikle alle sider ved produksjonen som vil kunne sikre et mindre avtrykk på miljøet.

WWF ser utfordringene med å samle norsk havbruksnæring i tanker på land eller i lukkede anlegg i sjø. Landbasert drift med dagens produksjonsvolum er en umulighet, mens ukjent teknologi gjør at drift i lukkede anlegg er et stykke fram i tid. Vi er likevel opptatt av å utvikle

havbruksnæringen i retning av mer lukkede driftsformer. I den forbindelse er forslaget til forskrift om tildeling et tiltak i arbeidet med å fremskaffe ny teknologi og nye idéer rundt dagens drift og tildelingen bør derfor vise til innovative løsninger som ikke ellers ville sett dagens lys. Det må stilles krav til nye løsninger som fokuserer på mindre påvirkning på miljøet og reduserte skadeeffekter framfor effektiv drift.

Alle dagens utfordringer, som rømming, lakselus og produksjon av ikke bærekraftig fiskefôr må være under kontroll før vekst kan aksepteres. I tillegg bør bærekraftsindikatorer være etablert.

WWF mener forskriftsforslaget er et komplisert stykke arbeid og framstår som et forsøk på å gjøre alle til lags ved å legge til rette for biomassevekst i form av vekst med restriksjoner. Det er skuffende at det ikke fokuseres på andre utfordringer enn lakselus og rømming, selv om WWF er enige at disse problemene er de største lokale utfordringene for havbruksnæringen.

Vi håper de grønne konsesjonene blir en mulighet for å komme opp med nye og innovative løsninger for å løse ytterligere miljøutfordringer i havbruksnæringen, som for eksempel hvordan produsere bærekraftig fiskefôr.

I selve forskriftsforslaget blir det avgjørende at søknadene inneholder opplysninger om hvordan myndighetene kan kontrollere den omsøkte løsningen. I tillegg er det et sunnhetstegn at departementet krever at vilkårene for grønn konsesjon skal følge konsesjonen ved evt videresalg og at det er satt minstekrav til søknadene dvs at løsningene som presenteres er ment å medføre (vesentlig) mindre risiko for miljøet enn dagens løsninger.

WWFs kommentarer til forslagene i utkastet til forskrift

Til punkt 4.1 ber departementet om høringsinstansenes syn på om det bør være et tak på antall løyver en søker kan tildeles.

Formålet med forskriften tilsier at det ville være ønskelig med mange gode, kreative og innovative løsninger på miljøutfordringene. For WWF er det viktigst at det er de beste løsningene som får tildelt konsesjon og at formålet med tildelinga, å redusere miljøutfordringene, skal ha prioritet i arbeidet med å avgjøre hvilke løsninger som vinner fram. Da er det av underordnet betydning hvor mange løyver en søker tildeles. WWF vil understreke at på nåværende tidspunkt at det ikke er rom for ytterlig vekst i næringen selv om en velger de med mest innovative løsningene. Løyvene som tildeles fremstår på mange måter som ordinær vekst.

Til punkt 4.5 ber departementet om høringsinstansenes syn på to års tidsfrist for å oppfylle vilkårene i vedtak om innløsning av konsesjon.

De ulike løsningene som ligger til grunn for vedtak om tildeling bør alle kunne implementeres i løpet av kort tid. I høringsbrevet fra departementet legges det vekt på at de løsningene som presenteres i søknadene skal være *«prøvde ut i praksis, forska på og funne å ha gode resultat*

med omsyn til miljø». To års tidsfrist bør derfor være nok tid til å fullføre en eventuell produksjon i anlegget og å forberede de løsningene som vedtaket om tildeling bygger på.

Til punkt 4.8.1 ber departementet om høringsinstansenes syn på om det bør følge en omsetningsklausul med et vedtak om tildeling.

WWF mener at hver konsesjon som utstedes skal ha tydelige vilkår som bygger på løsningene som er presentert i søknaden. Andre begrensinger ved konsesjonen, som for eksempel en omsetningsklausul, kan føre til at løsningene ikke tas i bruk. Det bør derfor unngås.

Videre i samme punkt ber departementet om høringsinstansenes syn på å kreve offentliggjøring av informasjon i søknader som vinner fram.

I høringsbrevet skriver departementet at *«formålet med tildelinga er å stimulere til utvikling av nye teknologiske eller driftsmessige løsninger som legg til rette for å redusere miljøutfordringane»*.

Hensikten med forskriften er at aktører i næringa skal ta i bruk løsninger som har en positiv effekt på miljøutfordringene. Da er det en forutsetning at departementet offentliggjør løsninger som tas i bruk. WWF mener derfor at all informasjon rundt søknadsprosessen og vedtakene som fattes, må gjøres offentlig tilgjengelig. Det bør også være en åpen evalueringsprosess på at de dokumenterte løsningene har en faktisk mindre påvirkning på miljøet og ikke bare en antatt god effekt.

Brudd på vilkår.

Ved brudd på vilkår satt i konsesjonen skal den selvfølgelig trekkes tilbake. WWF mener det er viktig at søkere til en grønn konsesjon er innforstått med at konsekvensen ved brudd på vilkårene er at konsesjonen inndras. Det skal være lav terskel for å inndra en grønn konsesjon.

I punkt 5.3.1 ber departementet om høringsinstansenes syn på utforming av kriteriene til søknadene.

Kriterier til søknader i gruppe A og B

Søker skal forplikte seg til løsninger som skal redusere miljøutfordringer med rømming eller lakselus. WWF mener dette er en passiv tilnærming til miljøutfordringene og at løsningene i søknadene skal redusere både rømming og lakselus.

Kriterium 1 – Rømming

Når fisk rømmer fra anleggene er det vanskelig å spore den tilbake til riktig oppdretter. Slik har det vært i 40 år og slik vil det trolig være fram til det innføres et pålegg om å merke all oppdrettsfisk. I mellomtiden er det viktig å forbedre anleggene som er i bruk. WWF mener derfor det er viktig at departementet har strenge krav til søknader som skal løse disse utfordringene og at det kun skal vurderes søknader som har en løsning for å merke fisken. WWF er positive til at det kreves dokumenterte løsninger som markert skal redusere risikoen.

Kriterium 2 – Lakselus

For det omkringliggende miljø er det positivt at minstekravene fokuserer på luseutslipp fra anlegget. Det åpnes for løsninger som fokuserer på utslipp av lakselus, alternativt maksimalt antall modne hunnlus pr fisk.

WWF støtter inndelingen i disse kriteriene fordi de kan fremme løsninger som hindrer påslag og/eller hindrer spredning fra anlegget.

Kriterier i Gruppe C – Åpen gruppe

Søknader i denne gruppa skal være *vesentlig* bedre enn dagens løsninger, skriver departementet i høringsbrevet.

Kriterium 1 – Rømming

Ingen merknader.

Kriterium 2 – Lakselus

Et krav på maksimalt 0,1 voksen hunnlus er et signal om at lakselus ikke aksepteres i de løsningene som følger eventuelle søknader i denne gruppa.

WWF støtter et strengt krav til antall lus pr fisk og utslipp av lakselus i omkringliggende miljø.

Vi vil minne om den nylig lanserte miljøsertifiseringa Aquaculture Stewardship Council (ASC), hvor krav til antall lus pr fisk i anlegget er 0,1 i sårbare perioder.

Kravene som omhandler lakselus i gruppe C vil stille store krav til løsninger som presenteres i eventuelle søknader og vi mener disse kan gi nyttig informasjon om lukkede/semi-lukkede anlegg.

Vennlig hilsen
for WWF-Norge

Karoline Andaur
leder havmiljøprogrammet
kandaur@wwf.no

Lars H. Andresen
Senorrådgiver
landresen@wwf.no